

Sv. Anton v Slov. goricah. Baharija ni lepa krepčica. Mi Preleki smo pa k temu nagnjeni. Zato smo tem bolj svečni, če se imamo s čim pohabati. Lani je priromalo v župnijo 72 izvodov Mohorjevih knjig, letos pa 170, pa jih je pri delitvi še zmanjkalo. »Slovenskih gospodarjev« hočemo imeti letos 200, lani jih je bilo 30 manj. Nabožnih in drugih listov je precej, pa bi jih bilo še več, ko bi »penez! ne bili tako strašansko dragi!« Glede teh smo namreč silno ubogi. Za to vedo tudi naši odgovorni možje in nam vzpodbuno pomagajo varčevati. Pred letom dni smo po znižani ceni naročali koruzo za lansko spomlad. Sedaj dobivamo prazne vreče vrnjene. Glejte, tako so nam možje pomagali, da nismo porabili koruze, ki je nismo dobili in gotovo bodo pomagali porabiti tudi za to namenjeni naš denar v druge plodonosnejše svrhe!

Sv. Anton v Slov. goricah. Mi hočemo živeti, mi nečemo umreti . . . Dokaz: V preteklem letu smo imeli najvišje število rojstev, odkar obstoja naša župnija, namreč 101. Temu rekordu se je najbolj približalo leto 1931 s 98 krsti. Povprečno število rojstev je okrog 85, v prejšnjih desetletjih pa še znatno manj. Seveda je med rojenimi debeli ducat takih, ki bi jih treba ne bilo . . . Letošnji dolgi predpust, upamo, da bo nekaj teh nepotrebnih mamice spravil v zakonski jarem, da jim ne bo sam pelin bodoče življenje. Saj je za zakon pri nas še precej korajža. Leto 1934 je spravilo pod streho 24 parov, to se pravi, da je bil v preteklem letu vsak 60. Antonjevčan enkrat ženin oziroma nevesta. Smrt je capljala človeč za življenjem, 68krat je zamahnila s koso. Tako imamo naravnega prirastka 33 oseb ali skoraj eno tretjino več rojstev ko smrti. Ko bi nas vse slovenske župnije posnemale, bi dravska banovina pri udkem štetju ne bila na zadnjem mestu.

Sv. Ana v Slov. goricah. V preteklem letu je bilo v župniji rojenih 92, umrlo jih je 51 in poročenih je bilo 47 parov. Od leta 1924 spada tudi Lokavec k naši župniji, ki šteje zdaj okoli 3000 duš. Versko življenje poživljajo verske organizacije, posebno tretji red, Apostolstvo mož in mladeničev, mladeniška in dekliška Marijina družba, ki ima vsaka mesečno skupno sv. obhajilo ter nauk in sestanek. Fantje in

dekleta nastopajo z govori in deklamacijami. Rožnenska bratovščina šteje 49 rož, tudi KA je upeljana. Število prejetih sv. obhajil znaša 14.675, to je za 498 več kakor leta 1933. Krščansko življenje pospešuje tudi katoliško čtivo, ki kljub denarni krizi ne nazaduje. Mohorjanov je bilo 131, za 20 več kakor leta 1933. Naročnikov ima »Slovenski gospodar« 174, »Slovenec« 4, sobotna številka z nedeljsko prilogo 5, »Domoljub« 8, »Bogoljub« 22, »Glasnik« 39, »Cvetje« 15, »Katoliški misijoni« 27, »Zamorček« 8, »Lučka« 30.

Fram. V letu 1934 jih je umrlo 37 doma, 4 v bolnici, med temi največ otročičev. Najstarejši, Martin Koban, kmet na Požegu, star 87 let, je umrl ravno pred Božičem. Bil je veren in skrben mož, ki je zadnja leta vsled mrtvo-da onemogel; naj raj uživa plačilo za svoje vzgledno življenje! Zadnja pred adventom sta se poročila Matevž Petelinc iz Radizela in Genovefa Pliberšek z Gradišča, prva v novem letu pa Anton Sagadin iz Ljube in posestnica Jozefa Rec. Bilo srečno! Ker nam zima prizanaša, se oglašata po vinogradih kramp in lopata, na polju in cestah pa je mirno. Pohorci čakajo na sneg, ko bodo na saneh brez živine pripeljali drva, vsi pa upamo na lepše pomladne dni.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Zalosten je bil pri nas konec štefanovanja. Ko so se fantje popolnoč od svojega veseljačenja vračali skozi Spodnje Pleterje, je odjeknil strel in obtežat je na cesti 22letni kmečki sin Jak. Pintar. Najprej so vsi mislili, da ga je kdo drug ustrelil; a okolnost, da je poleg njega ležal njegov samokres, in izid sodne obdukcije je ugotovil, da se je moral sam ponesrečiti s svojim samokresom, ki ga je po nepotrebnem nosil seboj in je z njim nerodno ravnal; kajti na samomor ni misliti. Vsekakor pa bi ta žalostna nesreča izostala, ko bi ne bilo ponočevanja. Mladini, zlasti fantom, kaj jasen nauk! — Isto jutro na Šentjanžvo je v Apačah nagle smrti umrl 78letni užitek Stefan Klanjšek. V adventu pa nas je sicer ne brez priprave, a komaj po kratki bolezni zelo nepričakovano zapustila vrla kmečka hči, šivilja Ana Mlakar iz Pieter, stara 41 let. Obito prebivalstva, zlasti tovarišice iz Marijine družbe in tretjega reda so jo spremile na zadnji poti. Naj vsi v miru počivajo!

Knjižnica Sl. gospodarja.

Zemljiška knjiga Din 5.—
Kako si sam izračunam davek Din 4.—
Zaščita kmetov Din 5.—

Naročniki »Slov. gospodarja« dobijo vse zvezke te knjižnice za polovično ceno. V letu 1935 bo izšlo še precej teh knjižic, tako da bodo naročniki »Slov. gospodarja« s to ugodnostjo prihranili celotno naročnino in še več! Zato priporočamo vsem, da ostanejo naročniki »Slovenskega gospodarja« ter tudi drugim povedo o tej ugodnosti!

Naročniki, naročajte knjižice na naslov: Uprava »Slov. gospodarja« Maribor, Koroška cesta 5, in pristavite, da kot naročnik plačate le polovico. Ostali pa na naslov: Tiskarna sv. Cirila v Mariboru in v Ptuju.

Polensak pri Ptuju. Lani smo imeli nepavdno veliko požarov, katere pa smo, kjer ni vse zgorelo, prav pridno pogasili. O nobenem pa nismo mogli izvedeti, kako je nastal. Hudo mušneži so rekli na kratko: Skozi streho je ogenj vün prišal! — Dalje so bili prav pridno na delu tatovi vseh znanih poklicev. Ljudje so se hudo pritoževali, ali kradlo se je kar vse. Zgodilo se je celo to, da je tat, ker so bila hišna vrata zaklenjena, zlomil šipo na oknu in iz poleg stoječe mize odnesel uro, lepo zvoneč budilnik. Da je tu pa tam izginila lepa rejena perjad, katera se je potem zalivala z neplačanim vinom, se menda samo ob sebi razume. — Umrlo je 23 oseb, 11 moškega, 12 ženskega spola. Luč sveta je zagledalo 44 novih Polencanov, 27 dečkov, 17 deklic. Izmed njih nezakonskih . . . joj, tega pa nikomu in nikdar ne povemo. Bomo se rajš poboljšali, 10 mladih in brhkih parov je reklo v naši cerkvi rajš!

Morska stenica diha s pljučami, vendar na suhem kmalu pogine. Jajčeca leže na predmete, ki plavajo po morju. Uganka je še, kako se zoperstavlja žuželka silovitim morskim viharjem

Oporoka

hudomušnega njujorškega trgovca se glasi: »Ženi zapuščam ljubčeka in zagotovilo, da nisem bil nikdar tako slep, kakor je ona mislila. Sinu ostavljam pravico do dela. Celih dosedanjih 35 let je prepuščal sin pravico do dela meni. Hčerka naj prejme 100 tisoč dolarjev. Rabila jih bo, ker so edino sredstvo, da si pridobi z ujimi moža. Svojemu slugi prepuščam vse obleke ter dragoceno-

je glasila sinova očitna spoved baš nasprotno! Po starem je zavrelo, odrekla sta pamet in razsodnost, postal bi bil Kajn lastne krvi, da ga ni prisilil sin s krepkim prijemom za obe roki v silobranu, da se oče ne sme izpozabiti do — zločina!

Vinko je zaklenil preudarno premagane očeta v štibelec, ostavil dom in naročil mačehi, naj se potaji tudi ona, dokler se ne bo oče zrohnel med štirimi stenami.

Med starim ter mladim Lapuhom se je odigral samo zgoraj opisani spor. Oče je uvidel, da s telesno silo ne more več uklepati sina v jarem brezpogojne pokorščine; sin je našel v odvritvi uboja povod, da si začne rezati sam svoj kruh.

Prelom z očetom ter domom sta bila vzrok, da se je Vinko zmotal med glavne rakarje ob Sotli in se je prepričal na lastne oči, kako je prinesel tudi on s hribov v dolino nadarjenost za naklonitev rakarske dobičkanosti.

Preko par noči je posedal svoje lastne lovske priprave in plavajočo shrambo za plen. Njegova zastavnost ga je kar porinila na samostojno lovišče po

rakarju, kateri je moral na županov pritisk med vojake.

Vinko je postal v par dneh tovariš med novimi tovariši, ki niso bili daleč take zlobe in izmečki človeške družbe, kakor so jih razvpili gruntarski hribovci. Kaj kmalu ga je prevzela zavest samostojnosti, saj mu je polnila žep brez zadrezastega priganjanja za plugom, koso in motiko.

Na dom ga ni priklepala nobena vez. Materina ljubezen mu je že davno snivala pod zemljo, očetove ni nikoli okusil in lepa Lapuhovina mu je bila, odkar se je skobacal na lastne noge — nezaslužena — prisilna delavnica.

Pohlep po lastnem imetku mu je bil pradedov, po očetu. Lahko zaslužen goldinar na goldinar mu je padal v mošnjicek, iz katerega je plačeval z lahkoto vsakdanje potrebščine. Kako in kaj bo na zimo ter zgodnjo spomlad, ga ni skrbelo. Mlad, vaje in dela željen fant je bil dobrodošel pod vsako streho.

Ob koncu prve lovske dobe je bil Vinko smelo ponosen na zaupanje, katerega je užival med tovariši. Pravilni pregled položaja mu je narekoval, da ni pustil odirati sebe in stanovske družbe od židovske

Pri revmatizmu v glavi, ledjih, plečih, živčnih bolečinah v kolkih, usedu (Hexenschuss) se uporablja naravna »Franz Josefova« voda z velikim pridom pri vsakdanjem izpiranju prebavnega kanala. Univerzitetne klinike izpričujejo, da je »Franz Josefova« voda posebno v srednjih letih in starostni dobi, izborno čistilno sredstvo za želodec in čreva. »Franz Josefova« grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

»hočem« da sma dva, ledik le ne bom ostal. Nekaj parov je bilo poročenih v drugih farah, izmed teh so nam nekatere kar za sebe obdržali. — To je mali pregled naših novic v letu 1934, kako pa bomo kaj v vsem napredovali letos, vas bo, dragi naročniki in čitatelji »Slovenskega gospodarja« sprti obveščal potenski dopisnik.

Cvetkovci pri Veliki Nedelji. Kakor od povsod javljajo statistike o preteklem letu, tako tudi jaz objavim vsaj nekatere. V preteklem letu jih je umrlo mnogo, še več pa jih je prinesla Škalinova babica nekje iz repišča tako, da nikakor nismo na zgubi, ampak smo zelo napredovali glede števila prebivalcev. Tudi v tem letu, upamo, ne bomo nazadovali. Ker se je cvetkova ženska pošta pričela spet baviti s porokami, vabimo vse ženske iz Polanskega in iz Grab, da jo naj mahnejo k nam na »ogled«. Izbira je velika. Vsem nevestam, ženinom ter vsem prijateljem »Slovenskega gospodarja« želi cvetkovski dopisnik srečno in veselo novo leto 1935!

Razkrižje pri Ljutomeru. Na dan novega leta smo imeli v zavodu v mali dvorani igrice »Mali Parižani«. Predstavljal so jo gojenci Marijanišča iz Veržeja, ki jih je privedel tamkajšnji ravnatelj g. Zajc. Lepa zabava za novo leto, posebno ko nas je Vojteh parkrat tako prijazno pogledal s pozornice, da nas je kar pri srcih zaskelilo. Castitamo igralcem!

Slov. Bistrica. Častilcem sv. Antona na znanje: Pri sv. Marjeti bo v četrtek dne 17. jan. ob pol 10. uri pridiga ter peta sv. maša na čast sv. Antonu za zdravje pri živini. Častilci sv. Antona vabljeni!

Slov. Bistrica. Po dolgem času mnogo novic! Častite šolske sestre so priredile v nedeljo pred Božičem s svojimi otroci iz sirotišnice in gojenkami vzpodbudno in zelo do-

bre uspelo igro »Peterčkove poslednje sanje«, da so se gledalci kar čudili, kako so zmogli mali in veliki igralci, začušni od palčkov, tako dobro podati svoje vloge. Želimo samo, da zavod večkrat priredi kaj takega v prid ubogim sirotam!

Stoperice pri Rogatcu. Vpokojen je gospod Kamenšek Jakob, preglednik finančne kontrole pri glavni carinarnici v Mariboru. Njegova dolgotrajna in mučna bolezen v želodcu, katero si je nakopal pri vestnem, marljivem in točnemu vršenju svoje naporene službe pri fin. kontroli zlasti na državni meji, ga je privedla v zgodnji in zasluženi pokoj.

Vojnik. Pri nas imamo letos precej lepše jaslice, tako da so res v okras vojniški cerkvi. Dvomimo, da bi jih imeli kje v naši škofiji takšne, kaj še da bi imeli lepše. Kdor ne verjame, naj jih pride ob nedeljah pogledat, namreč ob nedeljah so krasno razsvetljene z električno lučjo. — Člani bratovščine jeruzalemskega osla gotovo niso slišali na novega leta dan s prižnice, da je v letu 1934 zagledalo luč sveta ravno toliko zemljanov kakor v letu 1933, namreč 96, med temi jih je v krstni knjigi vpisanih brez očeta 6 otrok, leta 1933 pa 8. 70 večno plačilo je odšlo 88 oseb, med temi 46 faranov in 42 iz hiralnice, v letu 1933 pa 102 oseb, 62 faranov in 40 iz hiralnice. Hvala Bogu, da smo bili bolj zdravi kot leta 1933. Krizo zelo občutimo, tako da si je komaj 26 parov ustanovilo lastno ognjišče, dočim je v letu 1933 to storilo 38 parov. — Še nekaj g. urednik! Vsako pošteno delo je vredno plačila! Kdo je še danes, ki bi delal zastoj? Tako se marsikdo vprašuje. Pa so takšni, ki res delajo zastoj. No in takšna sta naša gospoda kateheta na 5-razredni osnovni šoli s 4 paralelkami v Vojniku. V šolski proračun je bilo vstavljenih za celo leto samo 320 veroučnih ur, ko vendar mora vsak učenec 3. razreda znati izračunati, da jih je na takšni šoli nad 700. Vstavljen svotica v proračunu je izčrpana, novega kredita ni in gospoda kateheta sta prikrajšana pri nagradah.

Pišeca. Leto se je obrnilo. Ni ga več. Začeli smo novo. Toda ob koncu leta se navadno računski sklepanje, pregleduje bilanca, spravlja v žep dobiček, a tudi izguba hoče svoje. V letu 1934 je naraslo prebivalstvo naše fare za 81

oseb in sicer izkazuje krstna knjiga 52 moških novorojencev in 32 ženskih. Med temi je bilo 6 mrtvorojenih in 6 jih je še tekom leta umrlo. Tako je torej statistično naša župnija narastala le za 72 oseb. Seveda je 5 rojenih tudi takih, ki o njih pravi pesem: Kaj pa še tebe treba bilo! Pa če te je treba bilo ali ne, vendar pri srčno ljubim te, poje taka mati svojemu nobogljencu, kakor je to pesnik zapisal. Upamo pa, da bo res, kar pravi vsaka taka mati: Kaj takega pač nikdar več! Izgubili pa smo v preteklem letu 56 faranov; 28 moških in 28 ženskih. Nemila smrt nam jih je pokosila. Nekaj je bilo med njimi tudi precej starih. Tako so umrli: Zevnik Ivan, star 80 let, Veršec Marija, stara 81 let, Kostevc Neža, stara 82 let, in Ana Kuk, stara 86 let. Naj v miru počivajo! No, pa so se lani tudi možili in ženili pri nas, 20 parov si je naložilo na ramena ta sladki zakonski jarem. Bog jih blagoslovi! — Tudi pri nas se zbirajo člani za bratovščino jeruzalemskega osla. Seveda za člane se sprejmejo samo ti isti »bogaboječci«, ki se Prga tako bojijo, da ob nedeljah in praznikih med službo božjo ostanejo zunaj cerkve in se pogovarjajo. Ravno tako, kakor so nekdanj judje, ki so v Jeruzalem k praznikom prijezdili na oslih, te med službo božjo pustili zunaj templja, kjer so se z ringanjem imenitno zabavali. Baje je že mnogo priglasenih, kajti članarine ne bo. Če kdo hoče te člane in članice nove bratovščine videti, i. pride kako nedeljo ali praznik med službo božjo mimo pišecke farne cerkve, morda ga sprejmejo celo s jo sredo.

Zabukovje pri Sevnici. Omeniti hočemo nekatere posebne zanimivosti iz Zabukovja v tekočem letu. G. župnik Fr. Rampre je obhajal dne 8. avgusta srebrno sv. mašo. Farani so ta dan cerkev lepo okinčali, pred cerkvijo in župniščem so postavili slavolok, zvečer so mu pa pevci priredili podoknico. Drugi dan je bil pred 10. uro slovesen vhod v cerkev. Najprej mu je čestitala Marijina družba in Marijin vrtec, potem smo se v procesiji podali v cerkev, kjer je imel g. slavljence ob asistenci več gospodov tovarišev slovesno sv. opravilo. — G. Matija Stoklas, tukajšnji vpoškojeni župnik, je pa obhajal zlato sv. mašo in sicer dne 25. avgusta na Brezju. — Pri podružnici sv. Jurija v Trnovcu smo popravili zvonik, ker je bilo tramovje na nekaterih me-

brezvestnosti pri določanju cen. Če ni kupil blaga prvi kupec, ga je drugi ali tretji; le cene so morale biti primerne in med rakarji ni smelo biti člana, ki bi popuščal, dasi je bilo treba večkrat čakati na kupca in boljšo prodajo. Ustavljanje židovskemu brezvestnemu izrabljanju nevednih je vrglo med akarje seme zavesti skupnosti. In pomen ter moč skupnosti je znal širiti Vinko od tovariša do tovariša. Ustvarjal je za tedanje čase nevede in nehote organizacijo. Ta se je ukoreninila prvotno med rakarji na Bizeljskem, odkoder se je liki nalezljiva bolezen razpotegnila iz Bizeljskega do izvora in izliva Sotle. V obsotlekih rakarjih je s ponosom žive besede pognalo prepričanje: Le kot skupna »gmajna« bomo za bodočnost trgovali z židovskimi oderuhi ter pijavkami.

Rakarska organizacija se je širila brez posebnih shodov po današnjem vzgledu. Skupnost so vedno močnejše vezale trdne cene in te so se raznašale med lovce rakov vsak teden iz Bizeljskega kot središča. Radi vedno boljše prodaje plena je gnal prirojen čut hvaležnosti rakarja za rakarjem, da je zahrepenel po osebni spoznanju neznanega dobrotnika. Z vsakotredenskim ustnim oznanilom dvigajočih se cen od mo-

ža do moža je postal Vinko Lapuh kot oče omenjene zamisli v primeroma kratkem času glavar celotne rakarske organizacije, ki se je ustvarjala ter utrjevala po krajih ob Sotli iz potrebe po boljši prodaji. Osebni stiki z brihtnim Vinkom so rodili v vsakem članu ponos, da jih ne vodi ter štiti napram židovskemu oderuštvo kaka telesno spakedrana sirotka, pač pa mož po duhu, zastavnosti in z odlično presojo tržnega položaja.

Na prestol organizacije rakarjev je posadilo Lapuha med tovariši usidrano prepričanje, da je nepopustljiv ter nepodkupljiv, četudi bi brenčali krog njega ter ga skušali omamiti zlati židovski keabri.

Iz posestniškega sina do rakarskega poglavarja je bilo za Vinkovega očeta brezno, katerega ne more premostiti niti smrt. Stara trma se je zaklinjal pri nebu in zemlji, da bi rajši lastnoročno požgal Lapuhovino do temeljev, nego bi jo po smrti prepustil sinu — poveljniku vseh obvodnih klatežev ter potepuhov.

(Dalje sledi.)

Širite „Slov. gospodarja“!

sti, katere mi je pokradel tekom zadnjih 10 let. Soferju podarjam avto, katerega mi je že pred smrtjo tako pokvaril, da ni bil za rabo.

Na gramofonske plošče so ujeli doslej v Ameriki 80 glasov od ptičev, ki živijo v divjini. Te plošče uporabljajo za poduk v šoli.

Vzdih.

Toliko sem se trudil, da sem se naučil pet jezikov, ki mi pa zdaj nič ne koristijo, ker me žena premaga z samo enim jezikom.

Najčudovitejše.

Povejte mi, kaj se vam zdi na mojih slikah najčudovitejše?

— To, da jih ljudje kupujejo.